

fremkommet saa mange forskellige Forslag fra dette Tings Flertal, fra Venstre, at det i høj Grad vanskeliggjorde Sagens Fremme. Jeg omtalte, at adskillige af disse Forslag havde en saa hyderliggaende Karakter, at de umulig kunde ventes gennemførte, og at de desuagtet bleve fastholdte indtil det sidste. Men naar man vilde søge den egentlige Grund til Skolelovens Stranding, saa var den at finde deri, at Loven havde saa mange lunkne Venner og mere eller mindre stiltiende Modstandere i de forskellige Partier. Deri fandt jeg den egentlige Grund. Disse forskellige Grunde horte jeg imidlertid slet ikke det ærede Medlem for Ringløbing Amts 1ste Valgtreds omtale eller imødegaa. Derimod havde han en ganske anden Grund, og jeg indrømmer, at det var en Grund, der var meget nemmere at anføre i dette Tilfælde. Det var den, at det hele var Ministerens Skyld. Lagtet denne Metode at faste hele Skylden for Lovforslags Stranding over paa Regeringens Medlemmer allerede er berørt af den højtærede Konseilspræsident, turde der maasse være Anledning for mig til at udtale mig lidt nærmere, for saa vidt denne Beskyldning her direkte er rettet imod mig. Det ærede Medlem udtalte, at han ikke, efter at Skolelovsforslaget var kommet op til Landstinget, havde lagt Mærke til, at jeg paa noget Punkt kæmpede for enkelte ny Forslag, hvorom der var opnaaet Enighed mellem Folketingets Flertal og mig. Ja, det er jo muligt, at han ikke har lagt Mærke til det, men han har dog maasse lagt Mærke til, at naar jeg i denne Sal gjorde Indrømmelser paa enkelte Punkter, blandt andet med Hensyn til det Spørgsmaal, det ærede Medlem forleden Dag nævnte, et nyt Mulktteringsystem, stete det under det udtrykkelige Forbehold, at der ogsaa maatte være Ønsker i det andet Ting om at forandre de nuværende Forhold paa dette Punkt. Jeg bemærkede udtrykkelig, at jeg for mit Bedkommende fandt mig tilfredsstillt ved Forholdene med Hensyn til Mulkttering, saaledes som de for Tiden ere ordnede, men at jeg ikke vilde modsætte mig en Reform paa dette Punkt, naar det andet Ting vilde gaa ind derpaa. Det forekommer mig nu at være et mærkeligt Forlangende, at man skal indlade sig paa at kæmpe for saadanne Forslag, som man selv nødtvunget er gaaet ind paa og kun er gaaet ind paa for at bevare den gode Fred. Jeg skal dernæst blandt andre Punkter, hvortil det ærede Medlem vel har sigtet, kun nævne det Spørgsmaal, der vel kan betegnes som et Rølebarnd for ham, de vestjydske Stolars Stilling. Jeg erindrer, at jeg netop med

Hensyn til dette Spørgsmaal henstillede til Landstinget, om det ikke skulde være muligt at imødelkomme, hvad der her var foreslaaet, da det i og for sig var forsvareligt, og da jeg gik ud fra, at man her i dette Ting satte Pris paa Gennemførelsen deraf. Forslaget blev ganske vist udstemt i Landstinget, men jeg tror, at det ærede Medlem vil erkende, at til syvende og sidst vilde der ikke have været noget i Vejen for de nævnte Forslags Gennemførelse; de vare jo blandt de Punkter, hvorom man mente at have Udfigt til Overensstemmelse i Fællesudvalget. Men det var jo, efter hvad det ærede Medlem udtalte, særlig henimod Slutningen af Skolelovsforslagets Behandling, at man savnede den Ledelse fra Ministerens Side, som man havde saa haardt Brug for. Jeg ser ikke rettere, end at det ærede Medlem herved har sigtet til den Periode af Forslagets Behandling, der falder i Fællesudvalget. Jeg turde da maasse her først pege paa det Faktum, at der ikke fandt nogen som helst Forhandling Sted mellem Ministeren og Fællesudvalget. Det ærede Medlem vil her maasse sige, at det jo ikke er Skik og Brug, at Ministeren kaldes til Forhandling med Fællesudvalget, forinden dets egne Forhandlinger ere naaede til et saadant Stadium, at man med Nytte kan konferere med Ministeren om, hvorvidt han for sit Bedkommende kan tiltræde de Resultater, hvortil Fællesudvalget er naaet; men jeg vil dog paa min Side tillade mig at udtale en lille Tvivl om, hvorvidt der ikke inden for Fællesudvalget kunde have været en ledende Haand, der kunde have bragt Forhandlingerne saa vidt, at en Forhandling med Ministeren kunde have fundet Sted; Faktum var jo imidlertid, at en saadan Forhandling ikke fandt Sted. Min Ledelse kunde saaledes ikke foregaa inden for Fællesudvalget; det maatte altsaa være uden for Fællesudvalget. En Ledelse skulde dog her være bafaret paa en Forhandling, der kunde finde Sted fra Ministerens Side, dels med det ene, dels med det andet af de to ledende Partier her paa Rigsdagen. Med det ene Parti, nemlig det Parti, hvortil det ærede Medlem hører, turde vel en Forhandling uden for Udvalget og uden for denne Sal være udelukket efter hele det System, hvorefter det ærede Medlems Parti virker, det antager jeg, det ærede Medlem vil indrømme mig. Min Virksomhed skulde altsaa gaa ud paa at paavirke det andet Parti, Højre, og det skulde da, idet Ministeren ikke var i Besiddelse af Visshed for, hvor langt han kunde gøre Regning paa, at det ene Parti, Venstre, vilde gaa i sine Indrømmelser, være paa Basis af de